Knut Faldbakken

Natthagen

Kriminalroman

Gyldendal

1

Her hadde tiden stått stille.

Byen var forandret. Han var forandret. Men her nede var alt det samme.

Han stanset. Han så ut over vannet som blinket blått mellom furuleggene. Tok inn dette landskapet han alltid hadde følt en spesiell dragning mot. Den skogbevokste strandlinjen. Den vide vannflaten. Åsenes bløte silhuett. Det var formasjoner som kunne flyte inn i ditt indre og avsette sine åpne, vennlige konturer. Gjøre deg til et bedre menneske. Et fåfengt håp.

Idyllen ble brutt av en annen turgåer som beveget seg nede på stranda, en mann. Mannen var ute og gikk tur med en guttunge. Det lød plasking. De kastet steiner i vannet. Lyden lokket fram synet av sommer, lettlivet samvær, avkledde, badende kropper. En iling jog gjennom ham. De femten årene som lå imellom den gang og nå krympet til ingenting. De to skikkelsene på stranda, den store og den lille, deres uskyldige strandlek tvang ham til å snu seg bort. Han hadde fryktet dette. Det var likevel visse ting han måtte beskytte seg mot, til tross for forsikringene han hadde fått. Pusten gikk tungt enda han ikke hadde løpt.

Det var en strålende vårdag. Sollys lekte i det sprettende løvverket. Vannspeilet glitret innimellom. Han hadde tenkt mye på tilbakekomsten. Utsatt den. Håpet at alt skulle bli annerledes ved gjensynet med denne utsikten, strandlinjen med de karakteristiske furutrærne. Men han kjente blikket dra seg mot skyggene. Turveien han gikk på, var kranset av orekratt. (Var det blitt tettere enn han husket det? Mer ugjennomtrengelig? Skyggene dypere?) Her var grunnen fuktig, dampende av vårbløyte, stabbesteinene algegrønne, gjemmestedene like dunkle som han husket dem, skjult for en tilfeldig turgåer, velkjente for ham. Om bare en uke eller to ville løvet være fullt utsprunget, buskaset danne en skjermet tunnel her, trekronene legge seg som et beskyttende tak over veien, omkranse den villfarne vandreren, få ham til å føle seg trygg. Lokke de glemte tankene fram, lokke lystene ut.

Nyutsprunget grønnsvær anget. Robåter (kunne det være de samme?) lå hvelvet på den svarte grusen. Den emne lukten drev inn fra grunnene. Reflekser fra vannspeilet skar ham i øynene. Han var tørr i halsen, men ville ikke gå de få skrittene ned til vannkanten, bøye seg ned og drikke. Ville ikke bli sett, enda han ikke hadde noe å skjule, ikke noe å frykte fra noen. Han var en fremmed nå, en mann uten fortid. En mann uten ansikt. En gjest. Det var best slik. Han ville det slik. Likevel sto han stille som på post. Pulsen gikk hardt mens han observerte mannen og gutten som kom ruslende samme vei, helt nede i vannkanten. Han hadde lagt hånden på guttens skulder. Guttungens hår var halvlangt, det krøllet seg over mannens fingre.

En klagende lyd presset seg opp i strupen på ham som sto gjemt i krattet.

Alt var som før.

Han var som før.

Han konstaterte dette med skrekk og fortvilelse. Den personen han hadde strevd femten år med å fordrive, sto her på strandveien i skjul og speidet med vidåpne sanser og musklene spent, merket seg selv den minste detalj, som et rovdyr som ser byttet nærne seg.

Femten år var lang tid, men ikke lang nok.

Da han steg av toget dagen før, hadde han stanset opp foran stasjonen, snudd seg i alle retninger, tatt inn byen, gjenkjent gater og bygninger, betraktet alt som var nytt; selv en småby som Hamar forandrer seg etter som årene går. Fremmedfølelsen styrket ham. Byen var ikke den samme. Det hadde lettet, gjort ham tryggere. Det var tross alt ikke så mange ærend han hadde her oppe, ikke noe vanskelig, alt skulle gå greit, og så kunne han bare dra inn til Oslo igjen. Det var da han kom hit ned til Furubergstranda, at tiden krympet. Her ble han innhentet. Det hadde vært et feilgrep å gå hit ned, innså han nå. Burde han kanskje ikke ha kommet tilbake til hjembyen overhodet?

Men det hadde jo vært nødvendig, overbeviste han seg selv for gud vet hvilken gang, med alt som måtte ordnes etter morens død.

Han begynte å gå igjen.

Egentlig ville han snu, det begynte å li utpå ettermiddagen, han hadde ting å gjøre. Men føttene fant veien videre selv, mellom rotknuter og steiner. Han gikk lett og ledig, lydløst som skyggene som løp over strandveien. Ingen mennesker å se nå. Mannen og gutten hadde snudd og gått tilbake. Stranda var tom. Heldigvis. Det var for tidlig i sesongen for badeliv. Bare en gråblek tøyfille lå henslengt der et sykkelspor hadde gravd seg ned i grusen. Uskyldig nok, sikkert et sommerplagg eller et gjenglemt håndkle som hadde overvintret her, men nok til at han stivnet og lot blikket flykte unna. Spøkelsene som holdt til i buskaset*, hans* spøkelser, var iført badetøy. Dem han hadde jaget, som nå jaget ham.

Han gjorde et krafttak for å rive seg ut av den selsomme stemningen: Hvorfor holde seg her i skyggen? Han burde ut i solskinnet, nyte vårværet, få litt farge i ansiktet. Månedsskiftet april–mai hadde alltid vært hans yndlingstid på året, den definitive slutten på vinterens isnende omfavnelser, tiden da vinterplaggene ble hengt i skapet, da ungdommen plutselig fant på å blotte altfor mye hvit hud, som i trass mot foreldres snusfornuft og forkjølelsestrusler. Da sansene våknet og strakte seg i alle retninger. Litt senere startet badesesongen. Han hadde alltid likt å bade, startet før alle andre, svømt utover. Langt.

Han bestemte seg for å snu der turveien smalner innunder det bratte Furuberget. Solskiven hang over Nessundet, strålende og blank, men ikke så varm som tidligere på dagen. Han hadde tenkt å ta toget tilbake samme ettermiddag, enda neste dag var fridag og ingen ventet på ham. Best å komme seg unna. For aprilkvelden dimmer lyset, men slipper ikke nattemørket til, kveldsvandreren blir en silhuett uten ansiktstrekk, en kropp uten beskyttelse. Mot seg selv.

Ved en veltet båt lå en medtatt polvott og en gjenglemt termos. Tegn til liv. Påskepiknik på stranda. Ekko fra glade mennesker på utflukt, par på solnedgangstur, ung forelskelse. Et vindkast brakte med seg en sterk lukt av kvae fra den furubevokste kollen som hadde gitt stranda navn, raspet opp vannflaten som sendte en ny skur av pileblink i hans retning. Han myste, snuste, gjenkjente alt. Så hørte han hylet. Det langtrukne ulet fra toget idet det passerte skjæringen ute ved kalkbrenneriet og

kjørte inn i den korte tunnelen. Lyden skaket ham. Han gikk fortere, småløp til slutt. Flyktet. En jogger som kom motsatt vei, måtte vike til side og kastet et irritert blikk etter den høye, bleke mannen som kom hastende midt på strandveien med blikket festet i bakken og munnen arbeidende som om han framsa lydløse besvergelser.